

ارزیابی اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد از دیدگاه دانشجویان این دانشگاه

فتح اله بوذرجمهری^{۱*}، مهسا منصوریان^۲، یاسمن هرندی^۳، حسین بوذرجمهری^۴

- ۱- گروه فیزیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
- ۲- گروه فیزیک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران
- ۳- دانشجوی رشته داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران
- ۴- دانشجوی رشته رادیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۵/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۲/۱۳

چکیده

سابقه و اهداف: آموزش عالی نیروی محرکه و عامل پیشرفت هر جامعه‌ای است. دانش‌آموختگان علوم پزشکی نقش اساسی در تأمین سلامت جامعه دارند؛ لذا آموزش عالی در این حوزه از اهمیت بیشتری برخوردار بوده و از دو بعد انتقال اطلاعات و القای اخلاق حرفه‌ای بسیار مورد توجه است. هدف از انجام این مطالعه ارزیابی اخلاق حرفه‌ای و تدریس مؤثر اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد از منظر دانشجویان این دانشگاه است.

روش بررسی: این مطالعه توصیفی با تکمیل ۱۶۰ پرسشنامه توسط دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده‌های پزشکی، بهداشت، پیراپزشکی و پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، که به شیوه تصادفی انتخاب شده بودند، انجام شد. به منظور ارزیابی تدریس مؤثر، از مؤلفه‌های روش شناسی، رابطه تعاملی با دانشجویان، دانش پژوهی، محوریت رشد دانشجو، مدیریت کلاس و ارزیابی مناسب استفاده شد. ارزیابی اساتید توسط مؤلفه‌های گزارش مطلبی فرد و همکاران انجام گرفت. پرسشنامه‌ای حاوی ۳۰ سؤال از مؤلفه‌های یاد شده طراحی و روایی سنجی شد.

یافته‌ها: به نظر دانشجویان ۹۰٪ اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد دارای ویژگی شخصیت ممتاز، راعی حرمت کلاس، خوددار غیبت از همکاران، ماهر در تدریس، رازدار و ساعی در رشد علمی دانشجویان می‌باشند. بیش از ۵۰٪ دانشجویان معتقدند اساتید این دانشگاه دارای ویژگی‌های تدریس مؤثر هستند. انتقاد دانشجویان به اساتید شامل عدم تألیف کتب مرتبط، عدم صرف وقت کافی برای دانشجویان، یکنواختی روش آموزش، کم توجهی به مسائل دانشجویان و عدم دقت کافی در ارزیابی دانشجویان بود.

نتیجه‌گیری: اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد معمولاً از شایستگی علمی و اخلاقی برخوردارند ولی باید به مسائل دانشجویان بیشتر توجه نموده و برای تعامل با آنان وقت بیشتری صرف نمایند.

واژه‌های کلیدی: اخلاق حرفه‌ای، ویژگی استاد خوب، تدریس مؤثر، دانشگاه علوم پزشکی یزد

* (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۲۵۱-۷۲۴۴۰۷۸۰، آدرس الکترونیکی: Bouzarj_44@ssu.ac.ir

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:

Bouzarjomehri F, Mansourian M, Herandi Y, Bouzarjomehri H. *Academics' adherence to professional Ethics in Shahid Sadoughi University of Medical Science: Students' viewpoint*. Journal of Medical Education and Development. 2013; 8(3): 44-52

مقدمه

آموزش، از قوی‌ترین ابزار پیشرفت هر جامعه‌ای است. برمی‌کشد می‌گوید آموزش می‌تواند شفا دهد یا بمیراند، پیوند دهد یا جدا کند، موجب ترقی شود یا تباه کند (۱). در تعریف گسترده‌تر، شامل کلیه مراحل است که توسط آن توانایی‌ها، مهارت‌ها و دیگر نیروهای مثبت رفتاری در جامعه بهبود می‌یابد (۲). با توجه به تعریف «حرفه»، آموزش را می‌توان به عنوان یک حرفه تلقی کرد. میکائیل دیویس حرفه را این‌طور تعریف می‌کند «حرفه از افرادی تشکیل شده که شغل یکسان داشته و داوطلبانه به یک سری آرمان‌های اخلاقی که قانون برای آن‌ها در نظر می‌گیرد پایبندند و در غیر این نیازمند سازماندهی این اخلاقیات هستند» (۳). چادویک می‌گوید «مشاغل» با دو فاکتور «علم» و «خدمت ایده‌آل» تعریف می‌شود، علم، بیانگر قدرت حرفه و خدمت ایده‌آل، بیانگر ارزش‌ها و تعهدات هر حرفه‌ای است. برای پزشکان این مورد «سلامتی» «و» برای اساتید «آموزش» است (۴)؛ بنابراین آموزش نوعی حرفه است و برای آن اخلاق حرفه‌ای تعریف می‌شود.

اخلاق حرفه‌ای شامل یکسری ارزش‌ها، اصول و هنجارهایی است که باید بر رفتار آن حرفه خاص حاکم باشد (۵). اخلاق حرفه‌ای دارای دو مفهوم کلی و جزئی است. در مفهوم کلی هر شغل به وسیله ارزش‌ها و قوانین کلی اخلاق هدایت می‌شود و در شکل خاص هر شغل به اقتضای نوع آن، مسئولیت‌های اخلاقی ویژه‌ای را طلب می‌کند (۴، ۶). ضعف اخلاق حرفه‌ای می‌تواند انرژی مجموعه را به انرژی منفی تبدیل و توان سازمان به جای صرف هدف به سمت و سوهای دیگر منحرف کند. رعایت اخلاق حرفه‌ای، تأثیر شگرفی بر نتایج سازمان و مجموعه داشته، بهره‌وری را افزایش می‌دهد (۷).

رعایت اخلاق در برخی از حرف و مشاغل نظیر حرفه پزشکی و علوم وابسته که مستقیم یا غیرمستقیم با جان انسان سروکار دارد دارای اهمیت مضاعف است. اخلاق حرفه‌ای در این حوزه به صورت کاربردی در عمل پزشکان و کادر پزشکی و

حوزه تصمیم‌گیری وارد می‌شود و تنها به بیان صفات پسندیده، یا نحوه برخورد با بیمار و تدوین قوانین حرفه‌ای در خصوص آداب معاشرت طبیب نمی‌پردازد (۸). اخلاق پزشکی فعالیتی تحلیلی است که طی آن افکار، عقاید، تعهدات، روش رفتار، احساسات، استدلال‌ها و بحث‌های مختلف در حیطه تصمیم‌گیری‌های پزشکی به صورت دقیق و انتقادی بررسی می‌شود (۹).

دوره دانشجویی بهترین زمانی است که علاوه بر آموزش علوم و مهارت‌ها، اصول و شیوه کاربست اخلاق حرفه‌ای نیز فراگرفته می‌شود (۱۰). دانشگاه بستر مناسبی است برای شکل‌گیری رفتارهای انسانی و بیان اصول و ارزش‌های اخلاقی، لذا اعضاء هیئت علمی می‌توانند نقش مؤثری در القای رفتار مناسب حرفه‌ای به عهده گیرند. آموزش عالی، نیروی محرکه و عامل پیشرفت و توانمندی هر جامعه‌ای است.

اساتید دانشگاه از یک سو مسئول انتقال صحیح مفاهیم علمی و از سوی، الگوی عملی و انسانی ارزش‌های اخلاقی در محیط‌های کاری خواهند بود. اخلاق حرفه‌ای می‌تواند از طریق نقش الگویی اساتید، در محیط آموزشی به شکل غیرآشکار و از طریق عملکرد به دانشجویان القاء شود، بنابراین، باور و اعتقاد درونی اساتید به اصول و ارزش‌های اخلاقی از منظر انتقال این صفات به دانشجویان، حائز اهمیت است. در آموزش عالی، اخلاق حرفه‌ای با عبور از مفاهیم معیشتی فرصت ظهور می‌یابد. زمانی که اساتید در فعالیت کسب و کار خود به سطحی فراتر از زندگی مادی می‌اندیشند، ارزش‌های عالی‌تر از فعالیت علمی و فناوری جلوه‌گر می‌شود که احساس کارآمدی، اثربخشی و تولید کیفیت به عنوان ارزش افزوده و خدمت رسانی به مردم و مفید بودن از تجلیات آن است (۱۱). در حقیقت، رعایت اخلاق در آموزش عالی علاوه بر این که باعث افزایش امنیت روانی در دانشگاه و رشد و بالندگی آن می‌شود، افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های دانشگاه را در پی خواهد داشت.

پرسشنامه مشتمل بر ۳۰ سؤال حاوی مؤلفه‌های یاد شده با چهار سطح پاسخ مثبت یعنی، کاملاً، معمولاً، گاهی و به ندرت، طراحی و روایی سنجی شد. برای برآورد پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده شد. آلفای کل پرسشنامه ۰/۸۷ بدست آمد که معرف پایایی خوب پرسشنامه است.

انتخاب دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پایه پزشکی، پیراپزشکی و بهداشت به روش تصادفی ساده انجام شد. پرسشنامه‌ها بدون ذکر نام و مشخصات بود، همچنین به شرکت کنندگان اطمینان داده شد، اطلاعات پاسخنامه محفوظ خواهد ماند. تمامی افراد با رضایت کامل در مطالعه شرکت کردند. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار توصیفی و تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد.

یافته‌ها

درصد هر یک از پاسخ‌ها برای هر سؤال مطابق با جدول ۱ محاسبه شد. سؤالات ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۲۱، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۸، ۲۹ جهت ارزیابی تدریس مؤثر اساتید و بقیه سؤالات به منظور بررسی اخلاق حرفه‌ای اساتید مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد، بیش از ۵۰٪ دانشجویان معتقدند، اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد از شایستگی علمی و اخلاقی برخوردارند.

با توجه به این اصول، آموزش عالی از دو منظر انتقال اطلاعات و مهارت و القای اخلاق حرفه‌ای باید مورد توجه قرار گیرد. به منظور انتقال مفاهیم علمی، شاخص‌های تدریس مؤثر با مؤلفه‌های اکتسابی مورد نیاز است، در حالی که اساتید دانشگاه برای القای اخلاق حرفه‌ای علاوه بر دانش، باید عامل به حسنات اخلاقی باشند.

این بررسی به منظور برآورد میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد انجام شد. از آنجا که دانشجویان می‌توانند یکی از گروه‌های ارزیاب در این خصوص باشند، با روش پرسشنامه‌ای مورد سؤال قرار گرفتند.

روش بررسی

در این مطالعه توصیفی، ۲۰۰ پرسشنامه در میان دانشجویان توزیع شد که تعداد ۱۶۰ پرسشنامه توسط دانشجویان رشته‌های مختلف دانشکده‌های پزشکی، بهداشت، پیراپزشکی، پرستاری مامایی، دندان‌پزشکی و داروسازی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد تکمیل گردید. به منظور ارزیابی تدریس مؤثر از مؤلفه‌های روش‌شناسی، تعامل با دانشجویان، دانش پژوهی، محوریت رشد دانشجوی، مدیریت کلاس و ارزیابی مناسب استفاده شد. ویژگی‌های یک استاد خوب به کمک مؤلفه‌های ارائه شده در گزارش مطلبی فرد و همکاران (۱۲) ارزیابی شد.

جدول ۱: نتایج ارزیابی تدریس مؤثر و اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد (نتایج بر حسب درصد)

شماره	موضوع سؤال	تعداد	کاملاً	معمولاً	گاهی	به ندرت
*۱	در انتقال مطالب موفق هستند.	۱۶۰	۱۲/۳۸	۵۸/۱۳	۲۰/۶۳	۶/۸
*۲	از شایستگی علمی برخوردارند.	۱۵۹	۳۱/۴۵	۵۲/۷	۱۱/۳	۲/۵
۳	دارای شخصیت ممتازند.	۱۵۸	۲۸/۵	۴۳/۷	۲۳/۲	۲/۲
۴	برای کلاس درس حرمت قائلند.	۱۵۸	۴۳	۴۳	۱۰/۸	۳/۲
۵	تعامل مثبت با دانشجویان دارند.	۱۵۹	۲۳	۴۰	۲۷	۸/۲
۶	در رشد فکری دانشجویان خود را مسئول می‌دانند.	۱۵۸	۱۲/۷	۲۶/۶	۳۹/۹	۲۰/۹
*۷	در ارزشیابی مهارت دارند.	۱۵۷	۱۷/۸	۳۸/۲	۲۸/۷	۲۲/۹
۸	در بین دانشجویان رفتار دوگانه دارند.	۱۵۶	۱۳/۵	۱۴/۷	۲۶/۹	۴۴/۹
*۹	مهارت کافی در تدریس دارند.	۱۵۶	۱۴/۱	۵۸/۳	۲۴/۴	۳/۲
۱۰	از تعطیلات کلاس استقبال می‌کنند.	۱۵۹	۱۳/۸	۱۹/۵	۲۹/۶	۳۷/۱۱
۱۱	به مشکلات شما توجه می‌کنند.	۱۵۹	۸/۸	۲۸	۲۹/۶	۳۴/۶
۱۲	بخشی از وقت کلاس را به موضوعات حاشیه می‌پردازند.	۱۵۷	۸/۳	۱۸/۵	۴۴/۶	۲۸/۷

ادامه جدول ۱: نتایج ارزیابی تدریس مؤثر و اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد (نتایج بر حسب درصد)

شماره	موضوع سؤال	تعداد	کاملاً	معمولاً	گاهی	به ندرت
۱۳	از همکار خود بد گویی می‌کنند.	۱۵۶	۲/۵	۳/۲	۷/۷	۸۶/۵
۱۴	معمولاً رازدار خوبی برای شما هستند.	۱۵۰	۲۳/۳	۳۸	۲۵/۳	۱۳/۳
*۱۵	با ارزیابی دائمی از تدریس خود بازخورد می‌گیرند.	۱۵۷	۱۱	۳۵	۲۷/۳	۲۶/۱
*۱۶	منظم و مطابق طرح درس تدریس می‌کنند.	۱۵۶	۲۴	۴۸	۱۹/۹	۷/۷
*۱۷	حضور به موقع در کلاس دارند.	۱۵۷	۲۸/۷	۵۴/۱	۱۲/۷	۴/۴
۱۸	از غیبت دانشجویان ناراحت می‌شوند.	۱۵۸	۱۲/۷	۲۸/۵	۳۴/۲	۲۴/۷
۱۹	حضور و غیاب منظم انجام می‌دهند.	۱۵۷	۴۵/۲	۴۲	۱۰/۸	۱/۹
۲۰	در ارزشیابی دانشجویان رعایت عدالت می‌کنند.	۱۵۹	۲۲/۶	۴۳/۴	۲۲	۱۱/۹۵
*۲۱	دارای تألیفات و مقالات مرتبط با درس‌اند.	۱۵۷	۱۴/۶	۳۱/۲	۳۳/۱	۲۱
۲۲	کلاس را با مهربانی مدیریت می‌کنند.	۱۵۸	۱۵/۸	۴۸/۱	۲۸/۵	۷/۶
*۲۳	رشد علمی دانشجویان را یک اصل می‌دانند.	۱۵۸	۲۰/۳	۴۹/۴	۲۰/۲	۱۰/۱
*۲۴	به روش‌های مختلف تدریس آشنایی دارند.	۱۵۸	۱۰	۳۲/۹	۲۴/۲	۲۲/۷۸
*۲۵	به طور عمد از روش سخنرانی در تدریس استفاده می‌کنند.	۱۵۶	۲۳	۴۱/۷	۲۷/۶	۷/۷
۲۶	با شما ارتباط عاطفی برقرار می‌کنند.	۱۵۸	۵/۷	۲۱/۵	۳۵/۴	۳۷/۳
۲۷	برای تعامل با شما وقت صرف می‌کنند.	۱۵۸	۱۱/۴	۲۰/۳	۳۷	۳۱
*۲۸	در تدریس مطالب سابقه پژوهشی دارند.	۱۵۵	۱۳/۵۵	۳۲/۹	۴۱/۳	۱۲/۲۵
۲۹	در تدریس از ارجاع مقالات استفاده می‌کنند.	۱۵۷	۸/۳	۲۴/۸	۳۶/۳	۳۰/۶
۳۰	تدریس را صرفاً یک وظیفه کاری می‌دانند.	۱۵۸	۲۴	۴۰/۵	۲۴/۷	۱۰/۸

سؤالات ستاره دار (*) مربوط به ارزیابی تدریس مؤثر اساتید و سایر سؤالات مربوط به بررسی اخلاق حرفه‌ای است.

بحث

اساتید توسط کولنراد بررسی و بهترین راه مطالعه مسائل اخلاق حرفه‌ای در آموزش، بررسی مشکلات اخلاقی اساتید در روابط خود با همکاران، والدین و دانشجویان پیشنهاد شده‌است (۱۳). پوپا به بررسی معضلات اخلاقی اساتید در ارزیابی کلاس درس پرداخته و نشان داده، دستورالعمل‌های صریح برای پرهیز از رفتارهای غیراخلاقی می‌تواند موجب بهبود عملکرد اساتید در ارزیابی کلاس درس شود (۱۴). با این حال کارتر معتقد است، یک سیستم آموزشی تنها می‌تواند یک سری باید‌ها و نبایدها را برای معلمان و اساتید تعریف کند، اما در حوزه پایبندی اساتید به رعایت اصول اخلاقی و اینکه در شرایط مختلف چه تصمیمی گرفته می‌شود، قادر به انجام کاری نیست (۱۵).

آموزش عالی مشتمل بر فعالیت و اهداف گوناگونی است که می‌توان به ابعاد آموزشی، پژوهشی و دانشجویی آن اشاره کرد. در این میان، آموزش، بارزترین فعالیت در دانشگاه محسوب و تدریس مؤثر مهم‌ترین هدف مؤسسات آموزش عالی در نظر گرفته می‌شود. برای ارزیابی تدریس مؤثر به مؤلفه‌های قدرت بیان و انتقال مطالب، مدیریت مناسب کلاس، ارزشیابی مناسب و تعامل با دانشجویان توجه می‌شود. اخلاق حرفه‌ای که شامل یک سری ارزش‌ها، اصول و هنجارهاست، باید بر حرفه استادی حاکم باشد (۴). اخلاق حرفه‌ای اساتید در مطالعات و تحقیقات مربوط به آموزش از اواسط سال ۱۹۸۰ مورد توجه قرار گرفته است. آثار اخلاقی معمولاً در متون آموزشی و فلسفه اخلاق مورد بحث قرار گرفته و در مطالعات تجربی کمتر یافت می‌شود. در سال ۱۹۹۷ معضلات اخلاقی در

اساتید کاملاً یا معمولاً از ساده‌ترین روش آموزش یعنی سخنرانی و استفاده از جزوه یا کتب درسی بهره می‌برند.

ارزیابی دانشجویان در مورد جنبه‌های اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه نشان می‌دهد که اخلاق شغلی اساتید تا حدی قابل قبول است. در پاسخ به تعامل مثبت اساتید با دانشجویان، ۳٪ اساتید کاملاً یا معمولاً تعامل مثبت دارند. ۵٪ اساتید از تعطیلی کلاس به ندرت و یا گاهی خرسند می‌شوند. بیش از ۴٪ اساتید به ندرت یا گاهی از همکاران خود بدگویی می‌کنند و این نشان دهنده احترامی است که به همکاران خود می‌گذارند. این نتایج با گزارشات آراسته (۱۶)، مورای (۱۹) و هوپر (۲۰) موافقت دارد. رعایت این اصل که یکی از اصول اساسی در آموزش عالی است باعث ایجاد فضایی مثبت در دانشگاه، دادن فرصت به افراد تازه وارد، استفاده از تمام توان نیروی علمی دانشگاه و سود بردن جامعه می‌شود.

بیش از ۲٪ اساتید به موقع در کلاس درس حاضر می‌شوند و ۷٪ اساتید معمولاً و یا کاملاً حضور و غیاب دانشجویان را ثبت می‌کنند. ویژگی صحبت نکردن پشت سر همکار یکی از شاخص‌های اخلاق حسنه هر فردی است و از آن جایی که اساتید می‌توانند الگوی اخلاقی دانشجویان شوند، این ویژگی یک امتیاز برای اساتید این دانشگاه محسوب می‌شود. البته ارزیابی این اخلاق اساتید در هنگامه کلاس درس به دست آمده و ممکن است در خارج از کلاس به خوبی رعایت نشود زیرا به اعتقاد دانشجویان ۶٪ اساتید کاملاً یا معمولاً برای کلاس درس حرمت قائل‌اند به عبارتی حفظ اخلاق پسندیده در کلاس درس می‌تواند پر رنگ‌تر باشد.

از این که ۸٪ دانشجویان معتقدند اساتید به ندرت و یا گاهی رازدار خوبی برای آنان خواهند بود مشخص است که اساتید دانشگاه بیرون از کلاس به اندازه داخل کلاس حافظ حریم اخلاق نیکو نمی‌باشند و این نتایج در تعارض با نتایج آراسته (۱۶) و همچنین بخشی از نتایج لاکوفسکی (۲۱) و اسکودا (۲۲) است؛ لذا اساتید باید در این زمینه کوشش بیشتری به عمل آورند چرا که رعایت این اصل افزایش امنیت

در مطالعه حاضر و تحلیل نتایج بدست آمده از نظرسنجی دانشجویان ابتدا به مؤلفه تدریس مؤثر و شاخصه‌های آن و سپس به وضعیت اخلاقی اعضاء هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد پرداخته شده است. در این نظرسنجی دانشجویان زیادی در برخی از رشته‌ها از پر کردن پرسشنامه امتناع ورزیدند که از محدودیت‌های این تحقیق بود.

سؤالات شماره ۱، ۲، ۷، ۹، ۱۵، ۲۸، ۲۱، ۲۴، ۲۵ و ۲۹ به منظور ارزیابی نظرات دانشجویان در مورد تدریس مؤثر اساتید دانشگاه است که به تفکیک مورد بحث قرار می‌گیرد:

بیش از ۷۰ درصد دانشجویان معتقدند اساتید دانشگاه شهید صدوقی یزد در انتقال مطالب درسی کاملاً یا معمولاً موفق هستند و بیش از ۸۴ درصد معتقدند اساتید معمولاً یا کاملاً از شایستگی علمی ممتازی برخوردارند و بیش از ۵۶ درصد معتقدند اساتید دارای مهارت کافی در تدریس می‌باشند، بنابراین اساتید دانشگاه از منظر دانشجویان، از شایستگی علمی برخوردارند که مشابه با نتایج تحقیق آراسته (۱۶)، ماتیوز (۱۷) و جوهانسون و هورن (۱۸) است؛ اما سهم اساتیدی که قادر به انتقال مطالب بوده و در تدریس از مهارت کافی برخوردار باشند کمتر است. به عبارتی اکثریت اساتید دارای تسلط نسبی بر علوم بوده و قادر به انتقال دانسته‌های خود می‌باشند و تعداد کمی از اساتید با وجود شایستگی علمی از قدرت انتقال مفاهیم بر نمی‌آیند. در واقع، رعایت چنین اصولی علاوه بر افزایش کارایی کلاس و یادگیری مؤثر موجب احترام بیشتر دانشجویان به اساتید خواهد شد.

با توجه به پاسخ‌های ارائه شده به سؤالات ۲۱، ۲۴، ۲۸، ۲۹ شایستگی علمی اساتید در انجام وظیفه تدریس و تسلط به موضوعات علمی مورد تدریس معطوف به دانش اساتید از آموخته‌های کلاسیک و یا مطالعه کتب مورد تدریس است، زیرا بیش از ۳٪ دانشجویان معتقدند اساتید به ندرت یا بعضاً سابقه پژوهشی در مطالب مورد تدریس دارند و بیش از ۶۵٪ اساتید به ندرت و یا گاهی دارای تألیفات و مقالات معتبر در خصوص موضوعات مورد تدریس می‌باشند. طبق یافته‌ها ۶۵٪

رعایت این مؤلفه اساسی علاوه بر افزایش اعتبار دانشگاه، موجب افزایش تلاش دانشجویان در زمینه موفقیت و پیشرفت بیشتر می‌شود.

در مورد ارتقاء سطح فکری دانشجویان از نظر سواد اجتماعی و سیاسی ۸۰٪ دانشجویان معتقدند "به ندرت و یا گاهی" اساتید در این حوزه‌ها وارد می‌شوند و اصولاً خود را در ارتقاء فکر سیاسی و اجتماعی دانشجویان مسئول نمی‌دانند.

نتیجه‌گیری

ارزیابی تدریس مؤثر و اخلاق حرفه‌ای اساتید دانشگاه شهید صدوقی یزد نشان می‌دهد: اساتید این دانشگاه معمولاً از شایستگی علمی و اخلاقی برخوردارند اما باید به جنبه پژوهش در تدریس و تولید علم که منجر به تدریس مؤثر می‌شود بیشتر توجه نمایند. همچنین لازم است در تعامل مثبت با دانشجویان وقت بیشتری بگذارند. صرف وقت ناچیز برای ارتباط با دانشجویان و کم توجهی به مشکلات آنان علاوه بر تأثیر سوء در آرامش روحی دانشجویان موجب کاهش حس نوع دوستی و خدمات اجتماعی آنان در آینده می‌گردد.

این مطالعه با ارزیابی اخلاق حرفه‌ای و تدریس مؤثر اساتید به نتایج قابل توجهی دست یافت که با ارائه این نتایج به اساتید دانشگاه و درخواست رعایت بیشتر اصول اخلاق حرفه‌ای و آموزشی، می‌توان انتظار داشت اثربخشی و بهره‌وری تدریس در کلاس افزایش یافته و از تنش‌های موجود در آموزش کاسته شود.

سپاس و قدردانی

بدین وسیله از کلیه دانشجویانی که با اعلام نظرات خود ما را در انجام این بررسی یاری نمودند تشکر و قدردانی می‌شود.

روانی دانشجویان، عدم تحقیر آنان و وجود فضای توأم با احترام متقابل اساتید و دانشجویان را به دنبال خواهد داشت.

در مورد تعامل با دانشجویان و مهربان بودن، دانشجویان معتقدند ۸۰٪ اساتید کاملاً و یا معمولاً با مهربانی و عطوفت رفتار می‌کنند. این مهربانی معمولاً در حد استاد و شاگردی حفظ می‌شود زیرا ۳٪ دانشجویان معتقدند به ندرت و یا گاهی اساتید با آنان ارتباط عاطفی برقرار می‌کنند. این نوع رفتار از دید سایر محققان نیز به تأیید رسیده است. جکسون به نقش اجتماعی اساتید که در برنامه درسی آنان پنهان است توجه کرده و می‌گوید «از معلمان انتظار می‌رود که مهربان و با ملاحظه باشند و علاوه بر این که نیاز هر دانشجو را به شکل فردی برطرف می‌کنند همواره کلاس را به عنوان یک کل مدنظر داشته باشند» (۲۳). رعایت احتیاط در ارتباط عاطفی با دانشجویان شاید ناشی از جلوگیری از افزایش توقع دانشجویان در افزایش نمره ارزشیابی باشد. در ارزیابی و امتحانات درسی، دانشجویان معتقدند ۸۰٪ از اساتید به ندرت و یا گاهی متعادل عمل می‌کنند. حتی معتقدند ۳٪ اساتید به ندرت و یا گاهی دارای مهارت کافی در ارزیابی دانشجویان هستند. این طرز تلقی دانشجویان می‌تواند ناشی از عدم اطلاع کافی از چند و چون شیوه امتحان، بغض ناشی از عدم کسب نمره خوب، دقت ناکافی اساتید، وجود حساسیت بالای ارزشیابی باشد. البته از طرفی دیگر باید توجه داشت که ۶۶ درصد دانشجویان معتقدند اساتید در ارزشیابی دانشجویان عدالت را رعایت می‌کنند. نتیجه بدست آمده، مؤید گزارش آراسته (۱۶)، ماتیز (۱۷) و دارلینق هاموند و اسنایدر (۲۴) است.

References

- 1- Brembeck CS. Social foundations of education. 1st edition. New York: John Wiley and Sons Ltd. 1996: 250-53
- 2- Fafunwa, AB. The challenge of teacher education in Africa in the 1980's and 1990's West African Journal of Education. West African Journal of Education. 1982; 23: 11-21.
- 3- Davis M. Profession, code, and ethics. 1st edition. Burlington, Ashgate Pub. 2002: 110-12.
- 4- Strike KA, Ternasky PL. Ethics for professionals in education: Perspectives for preparation and practices. 1st edition. New York: Teachers College Press. 1993: 2-3
- 5- Chadwick R. Ethics and the professions. The Journal of Value inquiry. 1994; 28: 481-484.
- 6- Faramarz Gharamaleki A. Professional ethic. 2nd edition. Qom: Majnoon publication. 2006: 437-43. [Persian]
- 7- Arasteh H, Jahed H. Observing ethics in universities and higher education centers: An alternative for improving behaviors. Science Cultivation. 2011; 2: 31-7. [Persian]
- 8- Larijani B. Health care professional and ethical issues. 1st ed. Tehran: Baraye farad publication. 2003: 1-5. [Persian]
- 9- Gillon R. An introduction to philosophical medical ethics: The Arthure case. British Medical Journal. 1985; 290(6475): 1117-9.
- 10- Khorshidian A, Momeni M, Alaeddini M, Etemad-moghadam SH. Ethics education in dentistry. Ethics In Science & Technology. 2008; 3(4): 85-90. [Persian]
- 11- Jones AR, Siegler M, Winslade WJ. Clinical ethics: A practical approach to ethical decisions in clinical medicine. 7th edition. New York: McGraw- Hill, 1997: 1-2.
- 12- Arasteh H, Nave Ibrahim AR, Motalebifard A. Status of teaching ethics among the faculty members of public universities in tehran. Strategy for Culture. 2010; 8 & 9: 203-16. [Persian]
- 13- Colnerud G. Ethical conflicts in teaching. Teaching and Teacher Education. 1997; 13(6): 627-35.
- 14- Pope N, Green SK, Johnson RL, et al. Examining teacher ethical dilemmas in classroom assessment. Teaching and Teacher Education. 2009; 25(5): 778-82.
- 15- Carter M. Professional ethics in teaching: The training and development challenge; training and development directorate's nsw department of education and training. 2012. Available from: <http://www.cetl.gtu.ge./Professional%20Ethics%20for%20Teachers/Professional%20Ethics%20In%20Teaching.doc>.
- 16- Arasteh H, Nave Ibrahim AR, Motalebifar A. Status of teaching ethics among the faculty members of public universities in Tehran. Strategy for Culture. 2010; 8 & 9: 203-2014
- 17- Matthews JR. The teaching of ethics and the ethics of teaching. Teaching of Psychology. 1991; 18(2): 80-5.
- 18- Johanson H, Horne T. National board for professional teaching standard: 2008 Guide to National Board Certification 2008. Available from: www.nbpts.org
- 19- Murray H, Gillese E, Lennon M, et al. Ethical principles in university teaching. Society for

Teaching and Learning in Higher Education. Eric, York University. Canada. 1996.

20- Hooper S. Addressing ethical issues in higher education: A practical guide. Institute of Business Ethics. UK. 2005.

21- Luckowski J. Professional ethics among practicing educators. [Cited 1.7.2012]. Available from: <http://eric.ed.gov/?id=ED395926>

22- Esqueda OJ. The teachers craft: The 10 essential skill of effective teaching. Christian Education Journal. 2009; 6: 414-16.

23- Jackson PW, Boostrom R, Hansen D. The moral life of schools. 3rd edition. San Francisco: Jossey-Bass Inc.1993; 251-53.

24- Darling-Hammond L, Snyder J. Authentic assessment of teaching in context. Teaching and Teacher Education. 2000; 16(5-6): 523-45.

Academics' adherence to professional Ethics in Shahid Sadoughi University of Medical Science: Students' viewpoint

Bouzarjomehri F (PhD)^{*1}, Mansourian M (MSc)², Herandi Y (PhD)³, Bouzarjomehri H (BSc)⁴

1,2- Department of Medical Physics, ShahidSadoughi University of Medical Sciences, Yazd, Iran.

3,4- Department of Pharmacology, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Received: 3 Mar 2012

Accepted: 13 Aug 2013

Abstract

Introduction: Higher education is a driving force in many societies. Medical graduates have a key role in public health and community medicine. Adherence to professional ethics is crucial to achieve these goals. . This study aims to evaluate academics' adherence to professional ethics in Shahid Sadoughi University (SSU) of Medical Science from the students' point of view.

Methods: In this explanatory study a questionnaire was completed by 160 students of Medical, Dentistry, Public Health, Nursing, Paramedical and Nursing and Midwifery schools of SSU. In order to assess teaching effectiveness, we considered components of the methodology, interactive relationship with students, scholarship, monitoring student's development, classroom management and doing appropriate assessment. A questionnaire containing 30 questions of the relevant components was designed and its transparency was validated. The questionnaire was randomly distributed among students.

Results: 70 percent of the students believed that the SSU academics have distinctive character, respect the sanctity of the classroom, do not gossip about their colleagues, are trained in teaching, are confident and do their best educate students. More than half believed that the teachers have effective teaching features. Students' main concerns were; lacking compilation of related books, uniform method of teaching crossdisciplines, paying less attention to students' questions, not spending sufficient time for students and careless evaluation.

Conclusion: Most of SSU academics adhere to moral and scientific standards. However, students suggest them to pay more attention and should spend more time for them.

Keywords: Professional, ethics; teaching, learning

*Corresponding author's email: Bouzarj_44@ssu.ac.ir

This paper should be cited as:

Bouzarjomehri F, Mansourian M, HerandiY, Bouzarjomehri H. *Academics' adherence to professional Ethics in Shahid Sadoughi University of Medical Science: Students' viewpoint*. Journal of Medical Education and Development. 2013; 8(3): 44-52

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.